

LEEGE DAGEN

DOOR G. J. PEELEN

EEN FLETS WINTERZONNETJE BESCHIJNT met een waterigen lichtglans de naakte stammen der bijna bladerlooze boomen langs de gracht.

Op het donkere water drijven de geelbruine blaren, temidden van allerlei vuil, dat zich tusschen de aan den wal gemeerde schepen ophoopt.

„Die onafzienbare rij, van weken en maanden op een vrachtje wachtende schippers... altijd weer dezelfde, steeds weer dezelfde namen, hoopvol en vertrouwend: „Door gunst verkregen,” „De Heere Regeert,” „Op Hoop van Zegen.” —

„Werkloozen als ik. Zouden ze hun geloof en vertrouwen nog bewaard hebben, niet verloren in de aanvechtingen van twijfel, of God Zich hunner nog ontfermt?”

Zachtjes voor zich uit, zonder het zelf te merken, hardop in zichzelf pratend, loopt Jan Wiegersma de lange gracht af.

„Of zouden die namen een rest zijn van betere dagen, toen 't makkelijker viel in Gods goedheid te gelooven? Zou er nu misschien bitterheid en wrok wonen in de harten van die schippers, ondanks de mooie namen, die de voorplecht van hun sloopje, in verschoten, vaal geworden kleuren versieren?”

Hij merkt plotseling, dat de menschen hem aankijken. Een fietsjongen roept hem lachend iets na, wat hij niet verstaat.

Plotseling begrijpt hij het. Hij loopt weer hardop te praten!

Even schaamt hij zich.

Wat is dat toch?

Hij is toch geen mummelende ouwe man?

Hij heeft al meer gemerkt, dat hij dat doet den laatsten tijd.

Zenuwen? Aftakeling?

Hij is zoo vol van eigen gedachten. Hij heeft niemand met wien hij eens over zijn zorgen praten kan.

Zijn hospita luistert al niet meer, kent dat al, heeft haar eigen zorgen.

Zoo is hij er ongemerkt toegekomen, in de lange uren van eenzaamheid op zijn zolderkamertje, met zich zelf te bespreken, wat hem drukt.

Hij is op weg naar de leeszaal. Stipt op tijd, iederen dag op de minuut af, alsof hij er een baantje had.

Daartoe heeft hij zich gedwongen. Anders verslap je zoo gauw in alles, als je geen regelmaat houdt, je zelf geen vaste tijden stelt...

Eerst loopt hij den Nieuwezijds Voorburgwal af 's morgens, langs de publicatiekasten der dagbladen, om de advertenties door te loopen, en 't nummer te noteeren, van een oproep, die hem even hoop geeft op werk.

Dan gaat hij naar de leeszaal op de Keizersgracht, waar in de gang beneden, de dagelijksche vacaturengids opgehangen is, de gestencilde lijst van baantjes...

Bijna alleen vrouwelijke kantoorkrachten worden gevraagd, tegen een minimum maandsalarisje van twintig tot veertig gulden...

Boven leest hij alles, wat hem maar aantrekt.

Hij heeft daar warmte, lectuur en een makkelijken stoel voor niets...

Op zijn zolderkamertje wordt het al koud en huiverig.

Er zitten er hier velen zooals hij, dag in, dag uit... Van den zomer kon je 's morgens nog eens in een plantsoen op een bank zitten, ... in de zon.

Nu dwingt de koude je naar binnen te gaan. En ieder mag hier vrij zitten, zonder lastig gevallen te worden.

Sommigen hebben nog den moed hier wat te studeeren, anderen trachten de trage uren door te komen met een boek uit de rekken langs den wand.

Precies twaalf uur stapt hij weer op.

Even voelt hij zich gelukkig, dat hij nog een beschermende overjas in de garderobe in ontvangst te nemen heeft. Velen moeten zonder dat naar buiten...

Soms voelt hij de onbelangrijkheid van dat zich stipt aan een vasten tijd houden.

Waarom ook? Hij is vrij, baas over zijn eigen tijd. Maar als hij dan weer langs de gracht dezelfde bekenden van iederen dag ziet, gelukkigen die werk hebben, die zich van kantoor naar huis haasten, een postbode, schoolieren, allemaal onbekende vrienden, voelt hij toch weer een voldaanheid over zijn regelmaat.

Hij mist ze, wanneer ze soms eens ontbreken op 't middagappèl, dat hij houdt, op zijn wandeling naar huis.

Hij merkt het op, als er een schip, dat weken gewacht heeft, verdwenen is, en een open vak gelaten heeft langs den walkant — niet lang —! „Die heeft weer een vrachtje!”

De voorbereidingen voor zijn middagboterham geven hem afleiding.

Voor een paar gulden per week heeft hij zijn zolderkamertje gehuurd. Maar hij moet er alles zelf doen.

Hij heeft een spiritusbrandertje, uit zijn goeie dagen... toen hij in de vacaties nog kon kampeeren. Dat komt hem nu nog van pas, denkt hij vaak met lichten zelfspot.

Daarmee heeft hij geleerd zich zelf te helpen.

Hij zet koffiewater op, en snijdt zijn zes sneden brood.

Serieus, als gold het een officieelen maaltijd, dekt hij het met waschdoek bekleede wankele tafeltje met een servet.

De verleiding is groot, om zijn schrale boterhammen zoo maar haastig uit zijn vuistje op te knabbelen, maar hij verzet er zich tegen.

Niet verder vervallen! Tóch geen proletariër worden. Heer blijven!

Hij blijft zich iederen morgen nauwgezet scheren, en verzorgt zijn uiterlijk zooveel hij kan.

Hij voelt, in een intuïtieven drang naar zelfhandhaving, dat hij, wanneer hij die kleinigheden beginnen zou na te laten, spoedig verder weg zou zakken, een pauper zou worden.

Hij neemt den tijd voor al die dingetjes, als gold het een echte, overvloedige lunch.

Op een schoteltje snijdt hij de plakjes neer van het goedkoope stukje gerookt spek.

Het andere met het kluitje margarine er naast... 's Avonds eet hij voor enkele penningen in een automatiek wat warms, als hij geld heeft. — Anders behelpt hij zich ook met brood.

's Middags schrijft hij zijn sollicitatiebrieven, die aan papier en ingesloten postzegels voor antwoord, zoo'n groot deel van zijn geld verslinden, en al maar onbeantwoord blijven...

Om port te sparen, bezorgt hij ze zooveel mogelijk zelf aan de opgegeven adressen.

In 't begin was hij vol hoop, telkens als er weer een in zee was.

Als hij thuiskwam vroeg hij, met iets van verwachting in zijn blik, aan de juffrouw: „Geen post voor mij gekomen?”

Maar zoo langzamerhand had hij die pijnlijke vraag achterwege gelaten.

DORPGEHEIM

Hij wist zonder ze te stellen, toch het antwoord al vooruit . . . Er was nooit wat voor hem, behalve 's Maandags de brief van zijn moeder. Zijn vader was allang gestorven. Zijn moeder deed moeite rond te komen van een klein pensioentje.

Hij had altijd gehoopt na zijn, door middel van een beurs, volbrachte studie, haar te kunnen steunen. Maar hij had na maanden wachters slechts een volontairsbaantje gekregen, met een kleine tegemoetkoming voor kamerhuur.

Twee jaar had dat geduurd. Toen konden ze hem zelfs als volontair niet meer gebruiken.

Hij is nu al weer ruim een half jaar werkloos. Een beetje had hij nog overgespaard, dat nu bijna ingeteerd is . . .

Een paar centen verdiende hij af en toe met kleine radio- of stofzuigerreparaties.

Voor steun komt hij niet in aanmerking.

Als hij niets krijgt, is binnenkort zijn laatste gulden op, moet hij gaan venten langs de deuren, met postpapier of iets anders.

Toch stelt hij geen hoge eischen. Met zijn Ir's titel heeft hij alles willen aanpakken. Maar zelfs als trambestuurder heeft hij geen plaats kunnen krijgen.

Op de arbeidsbeurs staan er 160 vóór hem genoteerd. Vorige week heeft hij wat verdiend met een scheurkalender, waarmee hij werkte.

Dat is nu weer voorbij,

Er zijn twaalf sollicitaties in zee . . .

Maar antwoord verwacht hij niet meer.

Overdag gaat het nog wel. Dan heeft hij afleiding. Hij gaat overal heen waar 't niets kost.

's Avonds is er weer de gratis warmte en 't licht in de leeszaal, maar die sluit om tien uur. Dan, in de kille leegte van zijn kamer, komt de zwaarmoedigheid. Nu 't kouder begint te worden, kruipt hij maar direct onder de wol. Dat verwarmt tenminste, en het spaart licht.

Maar van slapen komt niets.

Zijn gedachten jagen dan in koortsachtige haast door zijn hoofd.

Hij is nu zes en twintig jaar.

Zes jaar lagere school, vijf jaar H.B.S., vijf jaar Technische hogeschool, twee jaar volontair, en dan te mogen venten met scheurkalenders; zes en vijf en vijf, zestien jaar onderwijs, en dan klaar voor marskramer.

Hij is verloofd geweest. In zijn studententijd, toen hij vol dromen en idealen was; vooruitzichten meende te hebben. Maar 't meisje heeft haar geduld verloren.

Is nu getrouwd met een ouden man, die haar een vaste positie aan te bieden had.

Hij heeft er veel verdriet van gehad.

Toch misschien maar beter zoo, denkt hij nu.

Wat moest hij nu met een meisje? 't Zou het allemaal maar moeilijker maken.

Zes-en-twintig jaar. Electrotechnisch ingenieur, en zonder uitzicht op werk.

Zijn vuisten verfrommelen het laken. Hij bijt op zijn lippen. Niet huilen nu.

„Heere, hoé lang nog?” barst hij dan hartstochtelijk uit. „Heere, ik ben nog jong, en sterk. Ik wil graag werken, en ik mag niet. Ik vraag niet veel, een stukje zelfverdiend brood, een beetje licht, geluk. Heere, help toch, laat mij niet alleen, laat mij nu niet los. Ik voel, dat ik mijn geloof, mijn vertrouwen op U verliezen ga. Maar houd Gij mij vast. Laat mij niet alleen staan.

„Zonder U zou het te zwaar worden. Heere help!”

Zoo prevelt hij zijn smeekend gebed, tot de slaap een oogenblik de zorgen wegneemt.

Een zwerm bijen, die straks door den imker geschept zal worden, zoodra het bijenvolk zich tot een ovalen bal heeft samengevoegd.

EEN VRAAGGESPREK MET EEN MODERNEN BIJENHOUDER

door MARY POS

EEN REUZETON MET BLAUWE SUIKER, dat is nu het voedsel, wat de moderne imker zijn nijvere bijen geeft in ruil voor den gouden honing, dien zij zoo vlijtig den ganschen zomer door, bijeen vergaard hebben.

„En toch is het goed voor ze,” zegt de imker R. van Gelder, op wiens modern ingerichte imkerij „De dikke Dar” te Veur ik een wondermooien namiddag doorbreng.

„In sommige gevallen is het zelfs beter dan de honing! Dat klinkt misschien niet erg aannemelijk en toch is het zoo. Wanneer de bijen 's winters genoegelijk met elkaar hun dagen rondom den honingvoorraad doorbrengen, kunnen ze dien zóó lekker vinden, dat ze soms met eten niet kunnen ophouden. En ontlasten kunnen ze zich niet, want buiten zouden ze direkt van koude omkomen. In normale omstandigheden doen ze dat eerst bij de reinigingsvlucht in het voorjaar, maar eten ze te overdadig, dan krijgen ze de zoogenaamde „roerziekte”, en het volk is ten doode opgeschreven. Doch van de suiker, die netjes voor hen tot een stroop wordt gemaakt, eten ze maar juist zooveel als ze noodig hebben om in leven te blijven. Die blauwe kleur doet aan de kwaliteit niets af, men heeft de suiker met verschillende stoffen oneetbaar voor de menschen gemaakt, (aangezien wij ze zonder accijns kunnen inkoopen), maar de bijen hebben daar niet den minsten last van.”